

H3 - Søernes nærmiljø

Kravene til soens nærmiljø er opfyldt, når soen

1. Let kan lægge sig, hvile og rejse sig. Derfor skal boksen indstilles korrekt.
2. Har mulighed for stort foder- og vandoptag.
3. Ikke har det for varmt.
4. Får tildelt halm eller andet redebygningsmateriale.
5. Ligger på et tørt gulv.
6. Ikke får træk.

Soen har god plads til at lægge sig, hvile og rejse sig

Anbefalet strategi for rumtemperatur i farestalde

Staldindretning og drift	Faring til dag 4	Dag 4 - 14	Dag 14 til frav.
Sektioneret Diffus ventilation Delvist spaltegulv Gulvvarme i pattegrisehuler	20 - 22 ⁰ C	Nedtrapning med ca. 0,3 ⁰ C pr. dag	17 - 18 ⁰ C
Stråleventilation	20 - 22 ⁰ C ¹	18 - 20 ⁰ C ¹	18 - 20 ⁰ C ¹
Kontinuert drift (ikke sektioneret)	19 - 20 ⁰ C		
Fuldspaltegulv (sektionerede farestalde)	22 - 23 ⁰ C	20 - 22 ⁰ C	20 ⁰ C

¹⁾ Afhængig af ventilationsydelse samt udetemperatur og dermed nærmiljøet i stien. Der skal altid være trækfrit i pattegrisehulen.

Soen har forsøgt at søle i vand og foder for at køle sig

Der er for varmt i stalden

- Hvis søerne forsøger at søle sig ved at svine med vandet, hyppigt skifter stilling, eller har øget væskeoptagelse ⇒ tjek rumtemperaturen og mål temperaturen i soens opholdszone - nede i stien.
- Hvis søerne er passive, æder for lidt, puster eller har forhøjet temperatur, som ikke skyldes sygdom.

Der er for koldt i stalden

- Hvis søerne hovedsageligt ligger i bugleje => tjek temperatur, træk og luftfugtighed. Hvis gulvet stadig er fugtigt, er dette med til at gøre det for koldt for soen.
- Hvis der forekommer mange yverbetændelser evt. også før faring.

Pkt.	Supplerende kommentarer - Søernes nærmiljø
1.	<p>Optimale forhold for soen er grundlaget for en høj mælkeproduktion. Derfor skal soen let kunne lægge, hvile og rejse sig. Den skal have mulighed for høj foder- og vandoptagelse, og der må ikke være for varmt. Søerne har det bedst ved 16 - 20°C.</p> <p>Anbefalinger til fareboksens indvendige mål (inkl. plads over krybben) er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 220 - 250 cm i længden. • 65 - 90 cm i bredden. <p>Fareboksen justeres ind dagen før forventet faring. Efter faring justeres boksen ud på dag 3 - 5, når pattegrisene er mobile og primært opholder sig i pattegrisehulen.</p>
2.	<p>Hvis temperaturen er højere end 22°C, falder søernes foderoptagelse og dermed nedsættes mælkeproduktionen. Derudover skal soen bruge energi på at komme af med varmen. Desuden øges risikoen for ihjellagte grise, idet disse ikke er motiverede for at anvende hulen optimalt.</p>
3.	<p>Søernes øvre kritiske temperatur er 22 - 28°C. Rumtemperaturen bør sænkes i løbet af diegivningsperioden, hvor søernes varmeproduktion stiger på grund af den stigende omsætning (foderoptagelse) og øget stofskifte i forbindelse med den store mælkeproduktion.</p> <p>Der er flere gode metoder til at nedsætte temperaturen i søernes opholdszone</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øg lufthastigheden i opholdszonen (uden at det giver træk ved pattegrisene). • Køl luften med f.eks. højtryksskøling. • Tilfør luft i søernes opholdszone. <p>Tjek placeringen af føleren til ventilationen. Føleren skal sidde i nærheden af søernes opholdszone. Hvis føleren hænger for tæt på luftindtaget, registreres en lavere temperatur end i søernes opholdszone. Denne fejlmåling medfører lavere ventilation end tilsigtet.</p> <p>De anbefalede temperaturer er vejledende. Justering skal altid ske ud fra søernes adfærd, måling af temperaturen i søernes opholdszone og ikke blot ved at kigge på ventilationsstyringen.</p>
4.	<p>Redebygningsmateriale før faring reducerer faringslængden, og afkorter perioden fra grisens fødes til den optager råmælk.</p>
5.	<p>Svin kan ikke svede. Søer vil søle sig for at komme af med varmen. Det forringer hygiejnen og øger risikoen for skuldersår.</p> <p>Gulvet i stien skal være jævnt uden at være glat. Fast gulv mindsker risikoen for skuldersår. Det er vigtigt, at betonen er intakt, så der ikke er sten eller andre ujævnheder, der kan genere soen. Tal med din rådgiver om valg af gulvbelægning både ved nybyggeri og ved forbedring af eksisterende farestier.</p>
6.	<p>Soen har ikke mulighed for at flytte sig i stien, og derfor er det vigtigt, at der ikke er træk i soens nærmiljø. Hvis soen fryser, vil den hyppigst ligge på maven for at holde varmen.</p>